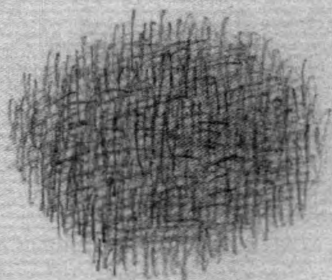
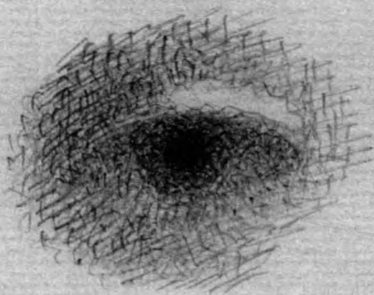
Rimvydas Stankevičius

ryšys su vadaviete

/ eilėraščiai

Rimvydas Stankevičius

ryšys su vadaviete / EILĖRAŠČIAI

LIETUVOS RAŠYTOJŲ SĄJUNGOS
LEIDYKLA / VILNIUS

UDK 821.172-1

St74

KNYGOS IŠLEIDIMĄ RĖMĖ KULTŪROS MINISTERIJA

ISBN 978-9986-39-712-0

įpučiantis, nupučiantis

SENIAI NUJAUČIAU, KAS IŠ TIESŲ YRA VĖJAS –
TIK TYLĖJAU – BIJOJAU BEPROTNAMIO

Užsimerki, ir veidu
Tarsi pravažiuojančio automobilio šviesos nubėga
Viso pasaulio knygos.
Net tos – neišsaugotos, pelenais virtusios,
Net manosios – nė nepradėtos,
Neišdrįsusios, neišdrįstos.

Užsimerki, ir plaukus
Sušiaušia laisvoji gyvybės energija – beasmenė versmė
Viso,
Kas dar tik ruošiasi būti.

Užsimerki, ir bloškia
Į nugarą epochos, iš amžių glūdumų –
Švaraus akordo ilgesys –
Tai, kas jau buvo, ir tai, kam neužteko
Vietos įvykti.

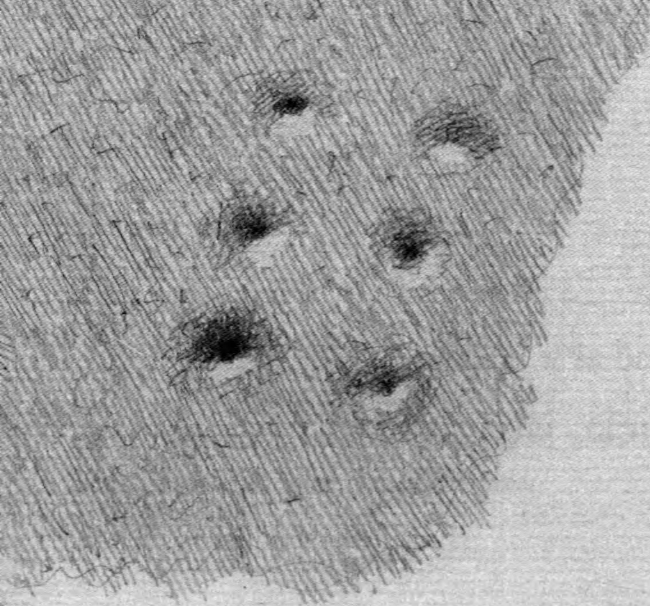
Atplėši prišalusius vokus, ir odą
Nutvilko laikas, šiaušiamas prieš srovę,
Gęsta it žvakės sapnai – amunicijos atsargos,
Numetamos mums parašiutais
Beviltiškai pasenusiomis koordinatėmis.

Tai vėjas.
Mano balsas į Dievo ausį.
Moderniausio pavyzdžio balsas
Su taikinį persekiojančia sistema.

Nenurims, kol suras.

sakei belsti, tad aš ir beldžiu:

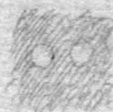
siela, įstrigusi veidrodyje

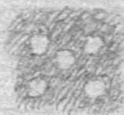

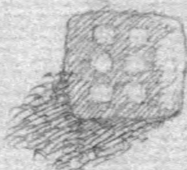

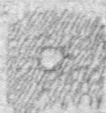

sargybiniai keičiasi

1987-ŲJŲ NAKTĮ IŠ SAUSIO ŠEŠTOSIOS Į SEPTINTĄJĄ
SPIRITIZMO SEANSĄ ATLIKUSIAM RIMVYDUI

Dabar krūptelėk ir atsibusk –
Aš stoviu virš pat tavo guolio mėnulio veidu.

Iš burnos virsta mėtinio speigo tumulai,
Balti debesų tumulai – vietoj akių –
Man jų seniai nebereikia – jau visad galėsiu
Žvelgt iš viršaus – iš penkto, nuolat rakinamo
Aukšto palatos (kurioje buvau laikinai
nuo savęs paslėptas) –
Tas langas – man visada prieinamas,
Tas langas – visada rodo sniegą, ilgainiui
Su juo apsiprantama –

Gana lengvai išmokau per jį pamatyti
Subtiliausias smulkmenas – net aistrų
Skyrybos ženklus, net iš tolo
Pažinti save –
Iš viršaus, iš pakaušio, iš pirštų
Virpėjimo, kai kurių
Būdingų palyginimų, dantų
Plombų skaistyklose...

Tau, matau, dar nesiseka?..
Štai, žiūrėk – mudu kalėjome tose pačiose
Nuotraukose – daugybę metų,
Sukamų atgal – kur dar neturėjau
Žvaigždės kaktoje – dar šukuodavau plaukus atgal...

Nežinodamas nė už ką nepatikėtum,
Kad čia tas pats – atlapotas žagsintis
Ant operacinės stalo – visas iškraustytas, tuščias...
Knygos išimtos iš lentynų, tik išvirkšti puslapių
Atspaudai dulkėse,
Mano netyčia sutvertų vabzdžių ir paukščių pėdsakai –
Jų kalėdinis nugirgždėjimas plaučių pusnimis,
Mano minčių ištapnotais takais link girdyklų...

Žvaigždėta erdvė.
Kiek daug naujos vietos
(dar mudviejų netyrinėtos)
Kažkam vėsiam ir mažoriniam
Tarp apsilupusių lango rėmų,
Švaresnių dėmių sienose,
Nuo kurių jau nukabinėti abrozdėliai,
Plakatai, puslapių skirtukas,
Užsimetęs už pamušalo – štai
Kodėl šitiek metų regėdavai jį vietoj sapnų!..

Nuo tos vietos, kur buvau užvertęs,
Kalbu labai aiškiai ir garsiai,
Pakartoju kai kurias minutes,
Žvilgsnius kai kuriuos pasibraukiu (juos
vėliau iškoduosiu, apgręšiu, paversiu
savais)...

Nuo tos vietos supratau –
Daugybę kartų pareisiu savęs ieškoti,
Surankioti sau paliktų ženklų,
Juslinių užuominų, liulančių samanų,
Lazdomis baksnojamų akivarų –

Slapta kūlgrinda, štai dabar atvedusi virš
Tavojo guolio...

Virptelėk ir išsigąsk truputį –
Čia ta dvasia, kurią savon paauglystėn per žvakę
Kaip siūlą, ir siūlą kaip žodį, ir žodį
Per tikinčią ranką, per adatos ausį per prievartą
Buvai parsivedęs – – –

Todėl paskutinįkart išsigąsk
Savo nežinojime –
Nubudęs jau būsi
Aš.

2009 M. NAKTIS IŠ GRUODŽIO 28-OSIOS Į 29-ĄJĄ.

pozuoju paveikslui

TARP MOKINIŲ PASKLIDO KALBOS, KAD JONAS BUS
ATLEISTAS NUO MIRTIES. (JN 21, 23)

1. KAPO RŪSYS

PASILENKĘS JIS MATĖ PALIKTAS DROBULES.
TAČIAU Į VIDŲ NĖJO... (JN 20,5)

Nebekartok, jau užsirašiau:
– Skaistykla yra tik speigas
Ir varpų gaudesys –

Svarbu juos atskirti, išmokti
Tarp jų išlaikyti pusiausvyrą,
Surasti kuo ir į ką įsitverti.

O toliau kaip?..
Gal žvilgsniu ar išblukusiomis
Atminties piratinėmis kopijomis?..

Nejaugi nebūna čia nieko akims?
Kokių nors spalvų, raidžių, lūpų
Ar liepų lapų?..

Nieko.

Tik mėnuo nerias iš kailio
Bandydamas žaisti, jog viskas
Kaip buvę –
Zylioja po nesamą dangų,
Bandydamas vienu metu imituoti žvaigždes,
Debesis, patį save, ką tik siūlą pametusį...

Nekartok, jau užsirašiau:
  – Jis – tik speigo ratilas, besiplečiančiuose
  Varpų vyzdžiuose –

Iš tikrųjų – ir jo nėra.

2. KVINTŲ RATU

JEI NORIU, KAD JIS PASILIKTŲ, KOL ATEISIU,
KAS GI TAU?.. (JN 21, 22)

Pro šalį nušniokščiantis
Koridoriaus triukšmas, atsi-
Lapojančios durys –

Injekcijos metu gali atrodyti,
Kad išsitempia laikas –
Toks pojūtis, lyg būtum čia pragulėjęs
Daugybę metų –
Lyg keltumeisi rąžydamasis,
Jausdamas kiekvieną raumenį,
Jauną ir dūzgiantį, tarsi
Paleisdama strėlę templė...

Toks pojūtis, tarsi lėktum į kiemą,
Žaistum „klases“ ant ką tik pradžiūvusių,
Saulės nutviekstų plytelių...
Kažką šūkautum, augtum, lankytum mokyklą,
Po truputį surinktum mintis ir knygas, laiko žarstomas
Tau po oda...

Palengva atrastumei ausį
Išsiilgusioms savo lūpoms,
Palengva surastumei lūpas
Pernokusioms savo lūpoms,
Suręstum (surastum) namus
Laikyt savo meilėms ir Dievui...

Toks pojūtis, tarsi daugybę žiemų
Juose krosnis spragėtų,
Tarsi apželtum, pražiltumei jų šiluma,
Vėliau – imtum vėsti...

Vieną akimirką net pamanytum,
Kad miršti:
Pro šalį nušniokščiantis
Koridoriaus triukšmas, atsi-
Lapojančios durys...

Injekcijos metu gali atrodyti,
Kad išsitempia
Ar netgi kartojasi laikas...

3. IMPERATORIUI STEBINT

VERDANČIO ALIEJAUS KATILE JIS NENUKENTĖJĘS –
PRIEŠINGAI... (BIBL. LEG.)

Įėjusieji lieja... (trūksta teksto dalies) –
Toks senovinis paprotys –
Toks senovinis saulėtas laikas,
Kai prieš miegą nereikia melstis,
Toks lėtas laikas, kai prieš nieką
Nereikia gūžtis, gėdytis –
Visi jau mirę, vėl krūvoj –
Galiu sau dairytis, įsikibęs močiutės sijonų –
Vėl giminė – tokia didelė, o aš jos sterblėj –
Toks mažytis,
Kad ginklas ant mano peties – vėl pagaliau – tik žaislinis...

Argi jis galėtų būt tikras, vaiko rankose? Argi galėtų
Būt jo delnai kruvini?..

Ak, taip – ant nutviekstų plytelių
Zuikį buvau pagavęs...

4. GRUNTAS

TRADICIŠKAI MANOMA, KAD JIS PATS SAU IŠSIKASĘS
KRYŽIAUS PAVIDALO KAPĄ... (BIBL. LEG.)

Juk sakiau, kad visa tai
Greitai baigsis –

Man jau vėl galima keltis,
Ropinėti po šaltas grindų plyteles,
Kraustyti krosnies stalčius,
Pamaldžiai laikyti delnuos
Netvariuosius pavidalus –
Spėlioti,
Kas kuo yra buvęs:

Išsilydę žąslai – kitados nenugalimų kariaunų,
Dundėjusių į žiemių pusę,
Šventvagiškai nulietas,
Neteisingai šventintas,
Neteisingai suprastas Jėzaus Kristaus veidas,
Virtęs pilku geležiniu kumščiu, plėnimis
Pustomos viduramžių vienuolynų knygos
(daktaras man buvo prirašęs draskančias
gerklas jų inhaliacijas), dar kitos

Rūmų puošybos detalės – kaulų tūtelės,
Vinys įraudusios, ugnies nusvidinti dantys
Boluoja it perlų krūvelės –
Yra čia ir jų, ir žiedų nuo riešų,
Ir pirštų, kuriuos
Kitados bandžiau savintis...

Man jau galima raustis ir kuistis,
Rankas ir mintis išsisuodinti –
Smalsu ką dar tikresnio surasčiau
Tarp visų tų birenų, kurios
Taip neseniai buvau aš –

Suvenyro ieškau, trofėjaus
Atmint gėrio pergalei
Manyje...

Galgi ne viskas dar išdegė?..

5. PATMO SALA

IR AŠ REGĖJAU: ŠTAI PASIRODĖ BALTAS ŽIRGAS
IR ANT JO RAITELIS... (APR 6, 2)

Liepsna, siautėjanti viduriuose,
Spazmai skrandyje, žodžiai
Tąsūs lyg seilės, siūbuoja –
Siūbuoja, nuo lūpų nenori atplyšti...

Tai paveikslas, kuriame Jonas
Ryja angelo ištiestą knygą...

Iš kur jį žinau?
Iš vaikystės.
Ne – dar iš anksčiau.

Jis buvo atverstas knygoje,
Kurią tuo metu
Sunkiai ir skaudžiai rijau.

Įstrigo turbūt –
Ir įstrigo giliau
Nei galėtum tikėtis.

Po šitiek gyvenimų...

raudų dresuotojas

POETUI R. G., POETUI L. M.
IR KITIEMS NEBERAŠANTIEMS

Jau kažkuris susiprato.

Trukt dalgiu per žiaunas –
Ir po visai raudai.

O šitiek ieškota, tiek prisikankinta –
Ir pas daktarus rogėmis
Visi gilesni pusnynai išvažinėti,
Ir sesučių saldžių delnų
Saldi sielos gelbėjimo metodika...

O dar smilkymai, užkalbėjimai,
Penėjimai ostijomis...

Nei šventųjų kaulai, kyšantys
Iš mano žaizdų,
Ir nei šventieji krikšto marškiniai,
Surištomis už nugaros rankovėmis –
Niekas negelbėjo –

Išraudodavau duobes pagalvėse,
Nuo drėgmės ištindavo durų staktos,
Langų stiklai sueižėdavo žaibo zigzagais,
Atsakydami į sutartinius mano klyksmus,
Palengva užvirdavo vynas guodėjų taurėse,
Nuo dugnų kildavo ragenos
Raganaičių akių saldžiųjų...

Kažkuris jau susiprato, kad tai mano žodžiai
Virsdavę kūnais,
Sustingusiais keisčiausiomis pozomis:
Kas besiekiąs durų rankenos, kas – krūties,
Kas granatos žiedelio...
Virsdavo dangaus kūnais –
Zvimbiančiais jūsų tikrovei pro šalį
(arba – jūsų tikrovei į veidą)
Arba kūnais, vienatvės ir meilės, ir vikšrų sunkių
Sutraiškytais...

Susiprato,
Visus jau išlaidojo, ilsisi...
Net langai mandagiai užsimerkia
Žaibams besilaižant,
Nerodo ragenų, slystančių stiklu žemyn,
Neatspindi veidų,
Lietų kantriai nokinančių...

Žiūrėk jau ir dar, ir dar kažkuris susiprato.
Vis brūkšt nuo dūšios – – – iki melsvumo, nuo ausies – – –
Iki ausies...
Dabar jau ilsisi...
Žargstos ir klupčioja ant slidaus parketo,

Kol kažkuris susipras,
Kad tyloje – dar baisiau.

šokis su vilkais

Mano vilkai – tai ne tie, kur ėda ir dvesia.
Mano tie, kur staugia stulpais į įtemptą dangų.
Mėnulio skydas žvilgsnius jų atmuša drąsiai,
Bet jų neužmuši, kaip užmuši laiką nerangų.

Argi gali sumedžioti paties vilkiškumo idėją?
Su sniego kąsniais nasruos, su lekavimu šaltu –
Tokiu, kur iš sapno verčia, tarytum iš rogių – vėjas...
Srovena upės vilkų paskui mano mintis suveltas...

Pažįstu jų šypsenas ir gaurų baugų spindėjimą,
Man savi jų senosios kalbos aštrūs skiemenys iltiniai –
Jie įžiūri – šypsausi ir aš, juk kadaise vilku vilkėjau...
O dabar jau tik arklį mušu – savąjį laiką vilkinu.

Mebijaus juosta

Pamenu tik spiegiančias savo kojas ir šlapią asfaltą.
Ir žibintų šviesas po manim tumulais išsiliejusias.
Keikiaus, berods, sakiau, kad sugrįžus vis tiek bus šalta,
Neatsimenu tik, ar žvaigždė, ar kregždė man spurdėjo trachėjose...

Su tuo įmirkusiu lietpalčiu pravaikščiojau begalę metų.
Su duonos dviem gurkšniais ilgais ir degtinės rieke svajonėse.
Namuose, kur vietoj langų – tik rūkančio Škėmos ir šokančio
Krišnos plakatai,
Ir drobulė šiek tiek per trumpa, kad užtektų ir geliančioms kojoms –

Žinoma, galima truktelėt žemyn, bet tuomet apsinuogintų veidas,
Būtų buvę per daug baisu šviesoje į save pažiūrėti –
Vienatvės spuogais išbertas, bjauriausiom mintim apsileidęs,
Eilėraščiais ant sugertukų – seilėtais jausmų skeletais...

Skambučiai į teatrą kviesdavo, skambučiais mylėjau mamą,
Atgal į kūną pargindavo aštrus žadintuvo durtuvas,
Beprasmius žodžius ir veiksmus išmokau vadinti gyvenimu
Ir kojas išmokau sušilt, po jomis mūšio lauką sukurdamas.

Neatsimenu – šturmas laive, o gal laivas, šturmuojamas štormo –
Aš taip mokiau mylėti save – dužo dugnas, langai, o ir protas.
Kol kalbu, vėjas keičia prasmes, pagal jas savo spalvą
ir žiedlapių formą –
Keičias mano būtis, mano žvilgsnio ir veidrodžio gylis,
ir kūnas kuprotas...

Keitės sienos, plakatai, dešimt kartų pabrango šildymas
Ir prieš miegą kažkaip palengva moterį pakeitė poteriai,
Ir norai, tiesa – be džiaugsmo – bet visgi pradėjo pildytis,
Ir posmų seniai nebesugeria – tik žagsi paspringęs popierius...

Ir ėmė pritikti kostiumas, o dar kiek vėliau – ir grabas –
Reiks išeiti iš škėmų ir krišnų, nė kojų sušilti nespėjus,
Visoms gimnazistėms spiegiant, visiems žadintuvams stebint,
Ir jau nesvarbu, ar kregždė, ar žvaigždė man kažkur kitados spurdėjo...

Panašu – debesų tumulai atsispindi padangių asfalte.
Jau kiti mano žingsnį ir alkį, ir kregždę, ir žvaigždę kartoja –
Kai sugrįšiu – paklauskit, manau, jog sakysiu, kad šalta,
Nes mirtis – per trumpa, kad užtektų ir geliančioms kojoms.

rašalas

ĮDOMIAUSIA MAN, KĄ JIS TOLIAU TURĖTŲ VEIKTI,
KAIP DABAR TOLIAU JAM REIKS RAŠYTI?
/ GINTARAS BLEIZGYS

Kas bus po to?
Išties turėtų būti pasakiškai gera
Po to, kai baigsis tardymai,
Pančiojimai skudurais, talžymai
Šlapiais eilėraščiais per veidą...

Kas gi skaitys tas mano knygas,
Kad taip neramu palei širdį?..

– Tiesos dar nekalbėjo.
– Tuomet atgaivinkit ir tęskit...

Kodėl nemato kiti
Tarp skiemenų, tarp eilučių
Tos sidabrinės miglos,
Kuri man visada potekstėj reiškia Dievą?
(kai išjungia šviesas, nuo jos
kurį laiką dar švyti pirštai)
Kas bus, kai užges? – – –
Tamsa ir šaltis?

– Tamsa ir šaltis
Tėra mūsų išsigalvojimas.
– Bet kodėl paukščiai iš tiesų
Vis dažniau traukia į pietus? – – –

Kodėl ir mane šitaip traukia su jais?
Traukia būriais, sutinusiom kojom,
Skudurų pančiais, grandinėmis...

Pas mane?..
Iš manęs šitaip
Traukiami tie paukščiai,
Tie pasižadėjimai, siūlai iš žaizdų, šiluma
Iš kaulų ir žodžiai iš arterinio kraujo –
Jokiais tvarsčiais nesustabdomi,
O jei ir pavyktų –
Kas gi po to?

Gal nieko?
Bandžiau – visai nieko –
Mokiaus įgusti nebūti –
Net deginant sniegenom
Kojų padus, net sniegui
Nuomariu krintant
Ant atlapo mano veido,
Net stuksenant juo (ar per jį? ar pernakt?)
Neregiams savo lazdom

Ir pirštais –
Tobulai (ne tik prieš juos,
bet ir prieš save patį)
Apsimesti šaligatviu, balomis,
Slidžiais laiptais, nudraskytomis teatro
Afišomis, riedančiomis į viršų...

O po to kas?
Po to – reti pabėgimai,
Slapstymasis, vėl tardymai,
Mėginimai išrašyti save ar savim (gal tavin?),
Sniegenos snapeliu sienoje išrantyti – – –

Suėmus už plunksnuotų smilkinėlių
Trėkšt paukščio galvytę,
Kad rašalas sunktųs,
Kad skaudžiai tekėtų žodžiais (ar žodžiai?) –
Ar tas,
Kuris manimi rašo – – –

O po to?
Po to skaitantysis
Paprastai jau nepastebi rašalo –
Saugomas žodžiuose jis niekada nesibaigia.

Lygiai taip – su paukščiuko krauju.
Lygiai taip – su manim.

tokata

Jau iš tiesų neturiu laiko.

Todėl niekur neinu –
Stengiuos įsiklausyt į save (kartais vos spėju) –
Darsyk įsitikinti, jog esu grojamas keliais registrais
Vienu metu –

Antai šiame kambaryje su voru
Už lango, nors pasikark, negaliu užmigti –
Taip verkia apuokas kažkur
Tirštoje tamsoje...

Ten, toje tamsoje (save atpažįstu iš pušų
Spyglių kvapo) esu apuokas, Dievo valia
Įgarsinantis dejones

To, kurs pats
Negali dejuoti (save atpažįstu iš skausmo) –
Jam – gerklos išdegintos dujų, jam bloga,
Jam vietoj žodžių –
Kruvini gniutulai...

Tais gniutulais, regis, ir baigiasi serija
Filmo, žiūrėto tikrovėj su voru už lango,
Su viltimi, kad jau galima bus išjungti,
Kad bus jau nutilęs tas apuokas
Tamsoj...

Kurgi jis tau nutils, jeigu skausmas,
Jeigu esu dusinamas, draskomas iš vidaus,
Iš vidaus kabinamas virš laiko,
Kurio neturiu,
Lūpomis beveik pasiekiu srovę...

Negaliu numalšinti troškulio, negaliu net
Žiūrėti žemyn – pykina, vartos
Vaizdų karuselė: iš palapinių
Išeinantys kareiviai
Primena savo kraujo balose
Sukniubusius kareivius, rožės
Pumpuras šleikščiai siūlo
Matyti jį kaip žiedą, ar jau nukritusius,
Ištižusius žiedlapius, virtusius
Raudonais gniutulais –

Į juos nuo veido man valančią ranką
Taip pat negaliu žiūrėti, matau ją
Purtomą nervinio drebulio,
Purtomą meilės ekstazių,
Sąžinės gniaužtų ir gniaužtų
Gimdymo sąrėmių...

„Atlapos atlapos moterys,
Atlapos trankosi durys“, – šitaip
Priverstas dejuoti apuokas,
Priverstas pasakoti apie nuolatinį
Sąnarių ir vyrių girgždesį, ryšulius,
Nuolatinį skersvėjį, nesantį laiką...

Metafizinės stotys –
Tokios pat nejaukios ir purvinos, lygiai taip
Ir į jas vėluoja traukiniai (ypač tikrovėn
Su voru už lango) – žinau,
Ko gero – užmigčiau,
Jei tik nustotų skaudėti,
Jei tik nustočiau tupėjęs pušy –
Tačiau neturiu laiko –
Esu grojamas keliais
Registrais vienu metu...

Kažkuriame jų –
Įkyriai skamba mažoras, šlama šilkai
Ir dzingsi šampanas
Moterų žvilgsniuose...

Tik štai – net klaidoms jau neturiu laiko –
Net miegui, apuokui – springstančiam
Svetimu skausmu...

Tiesiog leidžiuosi grojamas.
Stengiuos kuo geriau įsiminti save –
Juk paskui viskas beveik taip pat –
Tik dviem oktavom žemiau...

Juk paskui viskas beveik taip pat –
Tik dviem oktavom žemiau...

Juk paskui viskas beveik taip pat –
Tik dviem oktavom žemiau...

Tada jau –
Kai laikas manęs neturės.

deguonies kaukė

Per skylę, kažkokią rankovę
Jūsų tikrovėn jau ne pirmąkart įkrentu –

Tuojau pat išvaduoju virvę
Iš kūno gniaužtų (ji kurį laiką
dar tamposi, žiaugčioja,
spurda ant grindų),
Po to jau keliasi sunkiai –
Pavarva lajumi
Blogai nugyslintas jūsų mėnulis,
Plaučiuose dar kurį laiką
Panardo kregždužės...

Tada jau mano buvimas paprastai susimeta
Į samanas, į pačią tankmę,
Į ledo šukes, mirksinčias prieš saulę:

Mirkt, mirkt –
Pro šakas jau kur ne kur prasišviečia pavasaris –

Mirkt, mirkt –
Mačiau paukštį nušautą,
Nepanorusį kristi,
Įsitvėrusį amžiams snapu
Debesies skverno –
Lai miega ramiai medžiotojas,
Lai niekada nesužino pataikęs...

Mirkt, mirkt (turbūt į akį kažkas pateko) –
Mačiau iš arti medžių sulą,
Požievinėmis upėmis teškančią –
Ir sielius jų srovėje, ir sielininkus,
Kurių vienas (kraujuojančia burna)
Tikrai esu aš – ir jokių mirkt, mirkt –
Tikrai mačiau sprogstančių pumpurų purslus,
Žirginių kvapą, virš medžių ore pakibusį...

Turbūt nuo jo šitaip bloškia
Atgal į pūgą,
Viskas susidrumsčia –
Mano pėdsakai – į septynias puses
(į visas – prieš vėją), keičias laikai ir nuosakos,
Lieka nuoskaudos, baisios vienaskaitos,
Savanoriška katorga –
Spindulio, o gal kokio kuoktelėjusio
Namų gnomo pažliugę
Kasdieniai keleliai:

Iš kambario – į palėpę, tada
Lėtai, pastoviniuodamas – iš palėpės – į kambarį,
Pirštų galiukais iš jo apgraibom – į palėpę,
O iš ten jau galvotrūkčiais atgal –
Į kambarį...

Gal aš – lango nerandanti musė
Ar durų girgždesys (tiksliau – skersvėjis),
Neapsisprendžiantis, į kurią jam pusę?

Pareisiu, pareisiu –

Man tik pažiūrėt,
Ar paukštis ant debesies tebekaba...

Man tik paklausyt,
Kaip sielininkas viltingai dainuoja,
Kad jo jau laukiasi...

Man tik trumpam reikia išbėgti
Abipus durų...

Ir jau tik po to – med. seserys, med. kirčiai,
Prie lovos pririštas aš,
Dantimis įsisegęs į debesį...

siela, įstrigusi veidrodyje

Tekančio ir šalto pojūtis.
Ausyse aidintis.
Teliūskuojantis.
Bauginantis – tarsi mirčiau.
Lyg lediniame piene mirkčiau.
Arba – mėnesienoje.
Neperžvelgiamoje, tartum bintas.
Lyg būčiau joje ištirpęs,
Per odą ropotų šilkas,
Kūnas nutirpęs
Sidabrinėm bukom adatėlėm,
Suglumęs ir išsi-
Barstęs kaip smėlis...

Lyg būčiau įtrintas, įmūrytas sienoje
Skaudžiai kietėjantis tinkas.
Nepraplyštančios riksmui lūpos.
Sidabro tyrėj žodžiai klimpsta.
Ir supas.
Lyg musės nuskendę vyne.
Lyg sapne –
Rėkti be balso.
Iš visų jėgų rėkti be balso.
Ir dar kartą –
Rėkti be balso, kol pradeda švisti.
Kol pradeda blėsti sapnas
Išblėsusios mano vaikystės...

Anapus mano stiklo – irgi yra vaikystė.
Nenustygstanti.
Almanti.
Dantų pasta kvepianti. Pinanti
Savo galvytę laimingą...
Nejaugi aš – dingęs?
Galvoje tokia sumaištis, kad sąmone
Lengviau įsikibt į tą mergaitę
Nei į mane – – –

Ji verkia – verkiu ir aš. Ir negaila.
Ji šypso – šypsau ir aš.
Tik be meilės. Tiksliau – be manęs.
Jeigu būčiau – turbūt mylėčiau.
Ji liečia mane – aš neliečiu.
Ji liečia mane – aš neliečiu.
Ji liečiama, liečiama, liečiama, liečia...

Matyt, esu tik laikas jos veide –
Kaži kokių mažų praradimų smėlis.
Arba laiškas, rašytas iš stiklo vidaus
Jos lūpų garo debesėlyje:

Čia spaudžia, čia amžiams –
Į skliaustus nukeltas,
Čia verkta ir inkšta,
Čia ankšta ir šalta –
Čia
Kieta|ateiK

2010.01.02

Tik praėjus pusmečiui po šio eilėraščios parašymo pastebėjau, kad ir jo atsiradimo data, kaip ir paskutinė eilutė, veidrodiškai apsivertusi.

įsidūriau į antspaudo nuolaužą

Tik nemėgink vėl pasakoti apie tą garą,
Ropojantį tavo celės lubomis,
Jau kuris laikas bandantį
Neleistinai suartėti su cigaretės dūmu...

Nė nemėgink čia mums demonstruot, kaip jie raitosi,
Kaip aistringai apglėbia kits kitą –

Juk puikiai žinai, kad ugnis iš tiesų bijo vandens,
Kad tavo veidrodis bijo tos jų kraujomaišos,
Nusėdančios pilkšvomis dėmėmis
Tavo paakiuose, rudens tirščiais
Tavo venose, geltonais klevo delnais
Tavo plaučių dugnuos...

Juk puikiai žinai, kad tamsa iš tiesų bijo šviesos,
O ir pats esi joks laidininkas...
Greičiau – prielaidininkas,
Išsigalvotojas, pats savęs išsigandęs,
Bijantis...

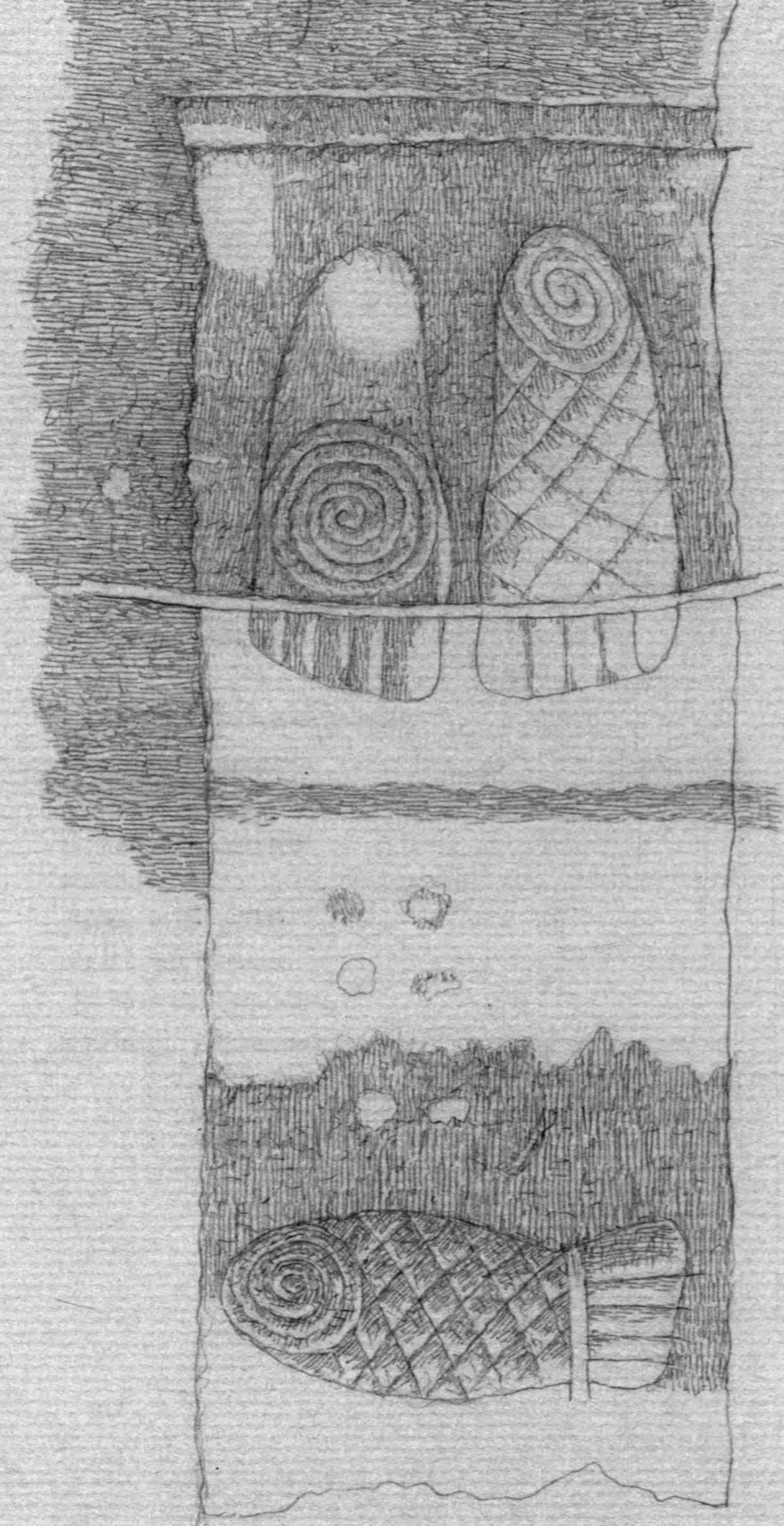
Nebijok –
Geriau sakyk, kodėl parėjai?
Sakyk geriau, kodėl parėjai?
Kodėl vienas?..
Kiti tik – saujose,
Urnose, po akmeniniais dangčiais,
Po šlapiais vokais, po dūmą (ir garą)
Aplink tave susikibę...

Ką sutarei, ką pažadėjai mainais
Už galimybę sugrįžti?..

(Lyg krosnis – raudona
veidrodyje
plevena mano gerklė
net ir šviesą išjungus:
„Aš tik gražiai paprašiau,
ir paleido... Neklausinėk.“)

sakei belsti, tad aš ir beldžiu:

paskui bus mergaitė

atprantu sveikintis

UŽ LANGO TOKS RŪKAS, KAD SĖDĖDAMA ČIA BEVEIK NEMATAU SAVO RANKŲ / IŠ „GRETUTINĖS ERDVĖS“

Per ilgai,
Per lipnus šitas rūkas –
Per tirštas,
Taip ilgai negalėjau matyt savo rankų,
Pasekt ką jos daro, kam dirba...

Palengva jos išmoko gyvent be manęs,
Be vardų ir be poilsio, žodžio šiltesnio,
Švelnesnio garo pūstelėjimo, žmonių
Bent menkiausios priežiūros...

Sulaukėjo nuo rūko,
Nuo vėjo –
Bėgdavo iš namų, nakvoti negrįždavo,
Slapčiomis pasiliko prigludusios
Prie glostytų kūnų,
Atsispaudusios puslapiuose,
Įlindusios, užsiglaudusios
Paveiksluose, mėginančios apsimesti
Sutemusių gluosnių siluetais,
Dugno ropliais, Dievo ir velnio namais,
Abstraktesniais ilgesio potėpiais,
Neraškytais, nerašytais eilėraščiais...

Kad jos – vis dar mano, suprasdavau
Tik iš skausmo (tonacija dar ta pati,
tos pačios diezų bitės, smeigiančios
mano geluonį – tyčinė nemiga,
pernakt negesintos stygos, pirštų virpėjimas
virš žvakės)...

Kaži, ar mane dar iš veido
Pažintų?..

Tik nuojautos, padriki šūksniai
Iš rūko, koduoti laiškai,
Pribraukyti meilės glamonių
Juodraščiai, bandomo
Kurti pasaulio fragmentai...

Per ilgai, per lipnu, per tiršta, per juos
Atprantu sveikintis –

– – – Kaipgi ryžtis bičiulio
Man ištiestą ranką paimti?

Bijau vis, kad
Manąją surastą (užmuštą)

Parnešė...

pratinuosi pareiti laiku

Tas krislas aky –
Tas krėslas balkone...
Ar galėtum atkurti vaizdą
Su jame skendinčia
Mano moterimi?

Atsukti trumpam tą
Lakštingalų skonio
Naktį?..

Štai čia, ant ranktūrio – kiek aukštėliau –
Gulėjo jos plaštaka,
Ilsėjosi man visagaliai pirštai...

Dabar – jų nematyti.
Dabar – krėslas storai užverstas
Sniegu –

Mokėtų kvėpuoti – vis vien
Neįstengtų po
Tokia sunkenybe...

Kino filmuose tokios pusnys, tokios metonimijos
Naudojamos norint
Pasakyti žiūrovui,
Kad prabėgo daug laiko...

Viskas šioje lakioje erdvėje
Nori man pasakyti tą patį:
Prabėgo velniškai daug laiko, kol ryžausi
Sau pripažinti, ką reiškia
Sudilęs mėnuo, pienas
Sugižęs, duobė,
Bučiniais išdaužyta
Marmurinėse Jėzaus kojose,
Duobė, dantimis išdaužyta
Marmuriniame mano galvūgalyje,
Vis dažniau šmėžuojantis veidrodyje,
Vis ryškiau atsispindintis langų stikluose –
Kūnas, kurį vis rečiau
Vadinu savimi, laikrodis, prieš mane
Strykčiojantis trisdešimt aštuntąjį raundą...

Ar dar galėtum atkurti,
Ar įmirkusiu pagaliu dar pavyktų pasiekti
Vaikystės kūdron įkritusį kamuolį?
Štai čia – prie kranto – kiek artėliau...

Ačiū. Tiksliau – dabar jau
Galit eiti visi po velnių
Su savo laiku prabėgusiu –

    – – – –

    – Rimdama mirksi krislą išspjovus,
Nustojus perštėti akis...

Dabar peršti sniegas balkone
Ant krėslo ranktūrio – tirpsta
Vos vos aukštėliau – ten, kur
Guli (gulėjo) man visagalė
Ranka...

paskui bus mergaitė

Buvo duotas sėdėjimas ant palangės –
Kad nebijočiau –
Su jau tada nugraužtais nagais, pragraužtais
Kelnių keliais, su graužiama žvakele,
Kreidos gabalu rankoje –
Kad nieko nesitikėčiau...

Taip ir augau – vaikas, pilnas pelių,
Pilnas nemigų, žiūrėjimo į operacinės langus,
Pavaduojančius pilnatį spalio danguj –
Šviesios buvo mano vaikystės lubos –
Kad nebijočiau...

Buvo duota matyti daugiau,
Nei rodo langai,
Dangus, šulinys ir veidrodis buvo
Pilni ženklų, pilni po kilimėliais išslapstytų raktų
Į visai šalia almančius pasaulius –
Kad nieko nesitikėčiau...

Man buvo duotas žvarbus ėjimas paskui
Karstą, stovėjimas palei krosnį, šlapiomis pirštinėmis,
Pirmieji aiškesni vaizdiniai
Kito pasaulio,
Kad nebijočiau,
Tėvi, plevenantys, kaip žvakių liežuviai,

Į Kalvarijų kalnus sunkiai kopiantys balsai,
Saldainiai „Azalija“ ant giesminykų stalo
Ir lygiai tokios pat azalijos vazonėliuose
Abipus karsto (kad nieko nesitikėčiau),
Ir degtinė juoda ant duobkasių stalo,
Juodose burnose, ant grumstuotos
Staltiesės raudona Marijos raudona širdis užkandai –
Iš nespalvoto, bet švento paveikslo –
Kad nebijočiau –
Net ir savo džiugesio klyksmo,
Giesmių lipnias gijas sutraukančio:
        – Jis pailsės ir vėl bus. Jis bus
Maža mergaitė...
Man buvo liepta gulti į lovą –
Kad nieko nesitikėčiau –
Ir duota tabletė, kad nebijočiau...

Vėliau man buvo duotas Kūčių vidurnaktis,
Plaučius sprogdinantis nerimas ir eglišakių kvapas
Su „Jis paskui bus maža mergaitė“ prieskoniu –
Kad nieko nesitikėčiau,
Buvo duotas vieversys virš pirmų želmenų,
Vėjas, nubruoždamas man skruostą, spėdavo
Sušnabždėti, kad nebijočiau...

Buvo duota žinoti, kad pražystant medžiams
Miršta daugiausia žmonių (to reikalauja pasaulio harmonija), duota suprasti,
Kad reikiamoms patirtims surinkti
Neužteks manęs vieno –
Kad nieko nesitikėčiau, buvo leista
Sprogti drauge su medžiais, su knygomis,
Išsitaškyti baltais baltutėliais žiedais,
Einančiais iš proto, nuo šakų besidraskančiais...

Ir pabiro iš manęs visos pelės – miriadai
Alkanų akyčių, pasklido po atkampiausias
Pasaulio kertes, pro plyšius išsprūdo
Anapus...

Gyvena visur, velka mane į priešingas puses,
Siunčia ir siunčia man laiškus –
Kad nebijočiau –
Natas, kaštonus, apgraužtas žvakes,
Žmones, kurių neprisijaukinau,
Pakartotinai – ženklus, kurių nesupratau,
Kad nieko nesitikėčiau...

Man ženklas dabar jau ir vaikas,
Pilnas pelių,
Ir išblukus Marijos išblukus širdis
Raudonuose atminties paveiksluose,
Ir šviesus siluetas,
Atsiskiriantis nuo operacinės langų – kylantis
Drauge su tėvais giesminykų balsais,
Vieversiais virš laukų ir žvakių liežuvių –

Kad nieko nebesitikiu, nebijau –
Esu laisvas –
Patvirtini man ir tu – šąlantis dabar šlapiomis pirštinėmis,
Einantis paskui karstą –

Eik, eik – ko sustojai?..

PELES, JŲ GLAUDŽIĄ SĄSAJĄ
SU IŠGĄSČIU, SU PRASIDĖJIMU, PASLAPTINGA
NĖŠTUMO PRIEDERME, VERTA ĮSIDĖMĖTI.
„PATYS PAPRASČIAUSI BURTAŽODŽIAI“

1. PAVĖJUI

Buvau kitoks vaikas –

Pavydėdavau spiečiams,
Gebantiems įsimesti į svetimas valdas
Su visu savo pasauliu – žaidimo
Taisyklėm, tautosaka, fizikos
Dėsniais –

Į ankštą rūpintojėlio stoginę kryžkelėje,
Medinius jo plaukus, merginų
Palaidas garbanas, obelims
Į tarpupirščius, slapčia
Tarp išaugtinių eilučių...

Pavydėdavau ugniai,
Godžiai įsimetančiai į pernykščių
Žolynų plaukus, vieversėlių balsus,
Meilės patalus, besimeldžiančių
Vyzdžius...

Netgi – laukinėms pelėms,
Gebančioms pabėgt nuo bet kokio
Gaisro – sulįst į mūsų kertes, susinešt ten
Žliumbiančius savo vaikus, purvinus
Ryšulius, cypiančią, spurdančią
Baimę...

Pavydėdavau joms galimybės prasisprausť
Pro pasaulių sąsparas į pačią
Esmę ir
To įgimto gebėjimo pasakot
Apie tai, kur buvusios –

Sėdėdavom spiečium akis susmeigę
Į ugnį, stebėdavom, kaip vėjas
Liepsną pagauna, nusineša...

Dar tada sau tyliai pažadėjau –
Kada nors,
Kada nors išmoksiu ir aš.

2. KRAUJOSRUVOS

Daug tikėjausi iš komunijos –
Maniau – Dievas įsimes į mane,
Kaip kitados – į krūmą Mozės akivaizdoje,
Nedelsdamas puls daryt manimi
Savo darbus, ims šėlti kraujyje...

Kraują keliant prie lūpų mačiau tik
Kunigus – minioms buvo skirtas
Vien kūnas, minioms derėjo romiai
Nudelbti akis, sausai ir klusniai nuryt
Savo dalią –

Man buvo per prėska – Dievas
Atsisakydavo slysti žemyn, žvilgsnis
Atsisakydavo klauptis – jaučiausi
Lygus kunigams, šventųjų statuloms,
Žvakėms alpioms ir vargonų klavišams,
Kuriems (žinojau) Dievo
Atseikėta aiškiai daugiau, nei minioms,
Kad patrupinta maldaknygėse –

Dar tada sau tyliai pažadėjau –
Gersiu kraujo kiek telpa –
                                                  ir gėriau –
Kiek netelpa –
                              degė aplinkui – tačiau
Pagauti ugnies
Taip ir neišdegė –

Pats buvau jos sugautas, blaškomas po kažkokius
Butus, apsilupusias laiptines, daugiaaukščius
Sapnų viešbučius, mirkdavau ten
Savam prakaite, sandariai užsklęstas
Sandoros skrynioje, griežtų angelų
Prižiūrimoje palatoje, po kiekvieno

Širdies pabeldimo su išgąsčiu
Klausiantis: „Kas ten?“

3. ŠVIESYN

Paskui buvau dar kitoks vaikas –

Medinėse kaimų bažnytėlėse aptikdavau
Prastai užmaskuotų angų į kitas
Erdves, nujausdavau visai šalia gaudžiant
Dievo pasienio užkardą...

Maldoms tiesiog nelikdavo laiko –
Monotoniškas jų svirpimas blaškydavo dėmesį,
Trukdydavo susitelkti į tai,
Kas svarbiausia –

Medinėse sienose išrašytas
Kinivarpų evangelijas, žingsnių
Bildesį, klauptuose tūnančius
Amžinybės kvapus, kosulio
Kuosą, besiblaškančią palei skliautuotas
Bažnyčios lubas, kruvinu
Snapeliu...

Mano tikėjimas buvo grįstas žvakėmis,
Žiūrėjimu, kaip jos spiečiais zuja
Aplink šventųjų galvas, Viešpaties stalą, klupčioja
Navose, linguoja
Galvomis per pamokslą, nesvietiškai bildėdamos
Įeina į mano širdį (nors nesu vertas) ir laukia įkyriai –
Kol mano siela pasveiks...

Belaukdamas aptikau, kad mano žvilgsniai
Geba tirpinti vašką – liepsnai pasako,
Į kurią pusę krūptelėti,
Kuriam lašui kristi, kuriam
Kaitros neištverti –

Atsitiktinai aptikau, kad šviesa
Turi savus tunelius, kvepiančius
Šydus, gerai saugomus paslapčių
Sandėlius, sraunias, putojančias sietuvas,
Balsus ir melodijų

Nuotrupas, ataidinčias

Iš kito, iš tolimo

Kranto...

4. LIFTAI

Plepasi liepsnos, pelės
Mane ramina –
Ugnis nenaikina.

Šnara ir šnara:
„Baigėsi karas.
Tūkstantį metų liepsnojusios girios
Ataugo per dieną“...

Ataugo mano plaukai ir blakstienos
Sulindo atgal į strėlines –
Tamsu jau, vėloka – Vėlinės,
Gal jau eikim?..

Tuoj šlykščiai gurgėdami
Ims tekėti žemyn latakai –
Lėtai, būtinai

Jau panaudoti sapnai,
Meilės pamuilės,
Baimės paraudusios akys,

Nukarpyti nagai vandeny
Su krauju iš dantenų,
Su dangaus
Nubyrėjusiom pleiskanom,

Nuskandintais kačiukais
Vis tebeaugančiais upėje,
Putų baltumo
Sene ties manim atsitūpusia –

Ji rankioja kruopščiai žodžius
Iš dar smilkstančių plėnių ugniakure –
Paplepa, paburia:

„Suprasti...
Tau reikia priprasti...
Truputį... Tavęs
Niekur nebūti... Tu
Nesugrįžti iš karo“...

Taip šnara...
Ugnis tik perkelia – nesunaikina.

Vanduo nuplauna.

Pelės ramina.

Ramina balsai, ataidintys
Iš kito, iš dar tolimesnio kranto:

Ugnis tik paima,
                supa
Ant rankų,

Panešioja ir vėl kada nors,
Ir vėl į kur nors
                paleidžia –

Šilumą į pirštus, į jautrią tinklainę –
Vaizdą, kūnus –
Į amžinybę...

Žiba abipus kelio,
Žiba –

Žvakės
Įprato
Lydėti mane namo po mišių
Rudeniniais laukais –

Galvas sukišdavo man po vokais –
Mokino būti, kai niekur
Nebūti, kai tuščia, nyku ir negera –
Parodė pro kur
                    netikėtai
Pareiti iš karo,
Bado,
Ir maro...

5. KAPSULĖS

Gyvybė moka ir mėgsta slapstytis –

Saugiai pralaukti tas epochas,
Tas akimirkas, kai
Orkestras tik derina smuikus,
Kai anksti temsta ir, regis,
Išeisi iš proto, kaip vieniša –
Ypač naktim, kai kažkas
Apsimetęs moterim staugia:

„Kur mano vaikai?..“

O iš kur man žinoti? Aš ir pats slapstausi.
Kaip pušys, šiurkščiomis
Kumštinėmis pirštinėmis, jaukios
Spingsulės jų drevėse,
Pilnose kuždesių ir slopinamo juoko,
Tankiai alsuojančios pelės – panika
Kimštuose savo urveliuose...

Antai sunoko – bumbsi nuo šakų,
Prasmenga snieguos kurtiniai –
Netgi ir jie nesvarstę išmaino
Pasaulį į kažką puraus, balto,
Kažką – viską ištrinančio...

Prieš pranykdamas kiekvienas spėja
Užversti akis į mėnulį –

Taip su savim jie išsineša šviesą –
Kad nemanytų pernakt esą negyvi,
Tikėtų net virš giliausios nebūties
Kabant pilnatį...

Todėl ženk atsargiai jų sapno,
Šventos jų ramybės pluta –
Po sniegu visuomet pilna
Mažų mėnulių, gležnų čiuptuvų,
Įsitvėrusių šio pasaulio...

Ir žmonių kapuose – tas pats.
Tik vietoj mėnulių –
Švelnūs žvakelių delnai...

6. NUO ČIA – ATSIMENU

Iš kur jam žinoti, kas yra skausmas?..
Nei minčių, nei minučių, nei kaulus
Skalaujančio lapkričio...

Tik nuoga esmė.
Lyg šviesa aštri,
Užvaldanti tarsi baimė –

Tvinkt, ir

Prabunda iš niekur
Žvėriūkštis tamsoj...

Ir dreba.

Ir bloškia ant jo
Visą baisų ir šlapią pasaulį –

Vis šuorais, draiskanom, šuorais...

7. ESMINIAI KLAUSIMAI

Aidai iš šulinio –
Net pačiam sunku atpažint
Savo balsą:

– Girdėjot, ką šaukiau jums
Iš kito kranto?..

– Spėjot mane pamatyt,
Išnyrantį iš šviesos?..

– Gal kam nebūtų sunku
Nubraukt nuo kaktos nemaloniai
Šlapius mano plaukus?..

– Gal kas žinot,
Ar pacientas laikytinas sunkiu,
Jei tylutėliai, sukepusiom lūpom
Niūniuoja:

„Laimingos žvakės –
Jos temoka krykšti
Ir juoko pursluose
Pasaulį krikštyti"...

O gal net ne juoko –
Gal šerkšno?..

Antai paskutinės šerkšno kruopelės
Pasiekia žemę,
Viską išsakiusios
Tankiai alsuoja pelės...

Dabar sau ilgai
Negalėsiu įrodyti,
Jog visa tai – buvo:

Sparno mosto blėstantis vaizdas,
Iškvėptos šilumos, išrėkto alkio
Debesėlis, palengva
Išsisklaidantis ore,

Veidai – nuo altoriaus,
Veidai – aplink siūbuojantį
Mano guolį, vėsūs
Delnai, sumerkti
Į mane, šnabždesiai:

– Viešpatie, tu visas
Degi...

Ir jau tik tada mano nustebęs:
– Kur aš?..

8. PAGAVAU UGNĮ

Apie iškritusius plaukus, skruostais
Nuslydusias ašaras, išsilaužtus į tiesą
Dantis, net amputuotas galūnes ilgainiui
Nustojau sakyti: „Čia aš“.

Tik su krauju ne taip – šis niekada –
Nors išbarstytas, išvogtas, sugirdytas jums –
Nepaliauja būt manimi –

Visai kaip ugnis... Blaškoma,
Vėtoma, plonais griežinėliais smulkinta,
Skirtingų žvakių galvelėse sėta,
Skirtingų konfesijų šventyklose žydinti –
Nė akimirkai nepamiršta, kam dirba...

Dar tada sau pažadėjau – jei nepavyks atmintinai –
Darysiu kaip žvakės, kaip indėnai,
Susiliečiantys krauju su kiekvienu sutiktu –
Priešus, draugus irgi didžiąją
Paslaptį skiepijantys savim...

Paskui pagal tą švytėjimą,
Pagal žvakėmis piešiamus sutartus ženklus
Užtemdytuos venų languos –
Kraujas pažįsta save –
Nė lašeliui iškristi neleidžia
Iš bendro semantinio lauko...

Tokios tad liepsnos dabar pilnos
Mano rieškučios –

Sunkiai einu teliūskuodamas,
Pasaulį savim šlakstydamas –
Arčiausius padegu, kitus –
Tik apdeginu skaudžiai...

9. PELIŲ SPĄSTAI

Pelės nebijo tokių kaip aš –
Nebeturinčių kur daugiau eiti,
Sulytų,
Iš vidaus supelijusių...

Jos net nesidrovi prie manęs nusirengti,
Begėdiškai atvirauti apie
Silpnąsias mano pasaulio puses...
Net nesigėdi palikt naktimis
Žmonėms mane
Vietoj jauko –

Todėl ženk atsargiai
Šventosios ramybės pluta –
Kraujo neliesk –

Kris, kris
Iš aukštybių varteliai –
Amžiams many
Užsišausi.

10. ŽVAKELĖ

Graudu ir gera stebėt atskirai
Kiekvienos akimirkos mirtį –
Melodingai kapsėt su žvake į
Tą patį indą, akimis nulydėti
Nespėjusius...

Mačiau vieną paklydėlę
Užpūsta galva atkakliai
Bandančią pareit į turėtą
Pasaulį –

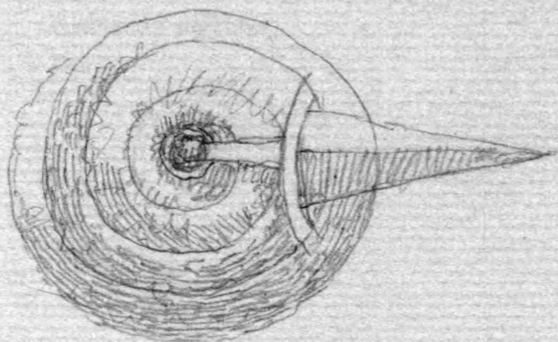
– – –

– Girdi?.. Ir dabar ji klebena,
Per naktį suklupus klebena
Klebonijos užšautas
Duris.

sakei belsti, tad aš ir beldžiu:

yra, kas paliudytų

ketureilis (su skaitymo instrukcija)

Nekeliu jums jokių reikalavimų – tiesiog,
Kai rašau žodį „aklas“,
Tenoriu, kad įsivaizduotumėt
Šaltą tamsą,
Kurios nėra su kuo palyginti.
Todėl ji – ne tamsa, o
Niekas.

Tenoriu, kad neapgaudinėtumėt savęs –
Tai – neišsisklaidys. Neturėkit vilties –
Nebus jokio švitimo, jokių šešėlių,
Jaukių mirguliavimų – net užuominos
Į turėtus vaizdus... Viskas. Jų amžiams nėra.
Yra tik baimė supurtanti,
Maldaujanti galimybės nubusti
(it kėniui juodam ant krūtinės užšokus)...

Nors apie kėnius nekalbu nieko, vis tiek
Noriu, kad žinotumėt –
Tai gyvis, jau trys dešimtys metų
Spurdantis mano sapnuose (pusiau
katė – pusiau paukštis)...

Dabar noriu, jog šyptelėtumėt pamanę,
Kad jokių kėnių nėra
(tapti – reiškia būti
surastam, suprastam, padarytam,

būti paliestam, nujaučiamam arba ištartam).
Bet jų nėra tik akimirksnį,
Tik tol, kol spėsiu prisiekti:
„Šimtus kartų jie yra tūpęsi ant manęs,
Vasnoję sparnais virš rėkiančio sapno,
Suleidę nagus, neleidę
Įeit į senelių trobą
(kurią tik sapnuose ir prisimenu buvus)...

Suprantu – jūsų gyviai – kiti,
Bet ta pati baimė, prakaitas šaltas,
Padriki maldos šnabždesiai
Dar beveik nenubudus,
Išgąstis, stingdantis kraują...

Todėl, kai rašau žodį „kraujas“ – noriu,
Kad dar plunksnai krebždant pajustumėt
Vėstantį svetimą kraują ant veido,
Savąjį – verdantį,
Gilyn gomuriu tekantį,
Sprangų,
Kosėti verčiantį, varvantį
Iš kulkosvaidžių persiūtų kūnų,
Tvinksintį smilkiniuose
Paskutinėmis
Budėjimo valandomis, teliūskuojantį
Taurėje naujosios ir amžinosios
Sandoros...

Jei atvirai –
Tenoriu, kad girdėtumėt
Vien kraujo balsą, gurgždantį
Lyg ledo šukės
Bemiegiame vandenyje...
Tenoriu, kad girdėtumėt
Kraujo šauksmą su Edvardo Munko
Tapyta burna, su kančiomis, artimųjų,
Savęs, tinkamų žodžių
Ieškojimais...

Jeigu jau rašau „sunkias“,
Tai malonėkit suprasti, kad – sunkiai –
Kaip ašaros pro vokus,
Kumštin sugniaužtus,
Kaip gėlas vanduo,
Kaupiamas burėje
Beveik išprotėjus nuo troškulio
Ant saulės siūbuojamo,
Saulės įkaitinto denio
(kėniai ir čia kartais atskrenda,
tik jau ne korpusą puola,
o lūpas)...

Prakaitas jau nebe gėlas,
Net nebe mano –
Visai nuo manęs atsiskyręs,
Todėl – tik erzina,
Niežulius kelia,
Trukdo užmigti...

Todėl visas žodžių tarpusavio jungtis,
Net permatomus šalutinius
Šaknų siūlelius noriu
Nepažeistus persodinti
Jūsų dirvoje.
Šalia baimių, kvapų, augalų
Ir gyvių, kurių nepažįstu.
Ten, kur manęs nėra
Ir niekada nebuvo.
Ištartas tik ketureilis:

Aklas yra kraujas –
Sunkias ir sunkias iš riešų,
Nors tos rankos –
Ne mano seniai.

...ir šlapiuojantys kėnio pėdsakai
Jums tiesiog
Ant širdies.

ratilai

Mes – dar svarbiausi.
Tik ar ilgai įstengsim
Išsilaikyti paviršiuje?

Taip juokingai, pašėlusiai
Plakdami laiką kojytėmis,
Išgąsčiu springdami,
Rėkdami: esam!..

Mes esam, dar mylim viens
Kitą ir turim troškimų...

Dar skauda, dar spurdam,
O pasaulis jau sunkiai nujaučia
Mus buvus – kaip ir mes nenujausim
Po mūsų – ar po mumis? –
Teliūskuojant pasaulį...

Net ir lytėjimai, net bučiniai –
Beviltiški –
Nuo jų tik patamsėja,
Tik pailgėja
Mūsų vienuoliai sienose –
Tik dar godžiau traukia mus į save,
Lyg vyną – kempinė...

Jau tik pro gobtuvų
Išrėžas bus leista žvalgytis,
Jau tik nuo sienų
Galėsim stebėti
(savo?) kūnų
Glamonių štormus...

Kol nė bangelės neliks.
Nė užuominos,
Kad iš visų jėgų būta

Dviejų žmonių

Visai nepanašių
Į kitus.

sietas

Frontui traukiantis
Dezertyrų daugėja.

Todėl būtina
Nuplėšti kiekvieną tvarstį,
Patikrinti kiekvienos žaizdos gylį –

Todėl klykia,
Drabstosi seilėmis
Adatos ausyje įstrigę
Kupranugariai,
Priešinas suimami
Netikri apaštalai,
Apsimetę luošiai,
Bjauriausiais keiksmais pratrūksta
Testo neišlaikę romieji...

Net Romos relikvijoriuose,
Net tarp Šventojo Rašto eilučių,
Net Sandoros skrynioje kažką
Spurdančio mėginta pernešti,
Kažką neverto,
Bet velniškai norinčio gyventi...

Antai – visai šalia,
Visai prieš patikrinimą
Dviejų angelų veiduose
Tarsi lavondėmės ima ryškėti
Į marmurą įsiraususių
Varnų inkliuzai –
Išsprogsta kaip votys,
Šiurpiai rėkdamos: „Metas atgal“ –
Ir metas atgal...

Retai kam pavyksta praeiti
Šitą dieviškąjį rentgeną, ištverti
Šitą žiūrėjimą nemirksint
Į nuogą esmę...

Aš – jau ne pirmą kartą mėginsiu –
Jau akis išsilupęs, nusikapojęs kojas,
Viską palikęs, kas tik galėtų
Trukdyti –

Beveik vien mėsos gniutulas,
Beveik vien dvasia ir
Sopantis protas,
Kurio,
Jaučiu,
Ir vėl nepraleis.

yra, kas paliudytų

Mane perspėjo: „Neleisk
Laiko vienas – kitaip nieko paskui
Negalėsi įrodyti."

Todėl niekada nebūdavau vienas –
Šalia lovos buvau pasidėjęs
Ilgakojo uodo lavoną,
Su kuriuo dalindavausi gyvenimu.

Matyt, jau tiek buvau išdrąsėjęs vienutėje,
Kad be baimės atskleidžiau jam
Kai kuriuos savo sumanymus,
Būgštavimus, kūrėjo nerimą,
Kuriuo pasikliaudamas naktimis
Dievo vardu liepdavau jam
Judinti kojas,
Įsakydavau keisti pozą, mankštinti
Sustingusius sąnarius, versdavau
Skraidyti iki prašvintant
Erdviomis ir karščiuojančiomis
Celės paskliautėmis...

Abu ten baksnodavom snukiais
Į pažinimo ribas, abu palei rytą
Krisdavom kaip negyvi,
Visas jėgas atidavę pratyboms –

Jis – mano noru, aš – ne,
Aš mieliau bėgdavau pailsėti
Į šešėliuotas vaikystės verandas, jis –
Greičiausiai kur nors į pavasarį –
Pasivaikščiot vandens paviršiais,
Palįsti po saulės dušais...

Abu nenoriai pareidavom
Į šiurpią žaidimų aikštelę,
Kur muštras tebežliaugia sienomis,
Dvokia kūnais sudžiūvusiais, trupančiais,
Psichiniu, fiziniu nuovargiu, negesinta
Per amžius šviesa, nežmoniškomis
Dviejų pastangomis...

Vos tvardausi neatsiprašęs
Šio užvaikyto kareivio,
Vos susilaikau nepasakęs,
Kad su manim savo vaizduotėje
Kažkas dar žiauriau žaidžia,
Kad šiuose skarmaluose,
Šiuose lukštuose,
Šiose valandų išnarose ir aš,
Ir aš neturiu jokio džiaugsmo
Miklinti sąnarius.

Kažkam tiesiog reikia manęs,
Kad nebūtų vienas,
Kad prireikus galėtų
Savo buvimą įrodyti.

mano Lozorius

TEKSTAS, SURASTAS INKVIZICIJOS KALĖJIMO
VIENUTĖJE, NAGAIS IŠGREMŽTAS SIENOSE

I.

Manot, Dievo bijojau?
Nė velnio.
Man reikėjo tik savęs
Ir to uodo skeleto prie lovos.
Man nereikėjo jokios dingsties,
Jokio fizinio veiksmo,
Kad šitaip nuvargčiau –

Pats tvėrimo procesas –
Gana sunkiai ištveriamas,
Gana skausmingas savęs vertimas
Iš nevilties – į hebrajų –
Sinchroniškai –
Žarnom į viršų iš sutepto guolio,
Iš miego giliausio, beveik
Iš mirties – į pasaulio, iš vėjo
Delno raukšlių – į dantimis skiemenuojamus
Akmenis, padangių žvirgždą,

Dunksintį paukščiams po kojom,
Po kojom senųjų germanų, iš pasalų –
Į romėnų bebaimes kohortas,
Į kaimenės širdis
Trečiąją dieną – iš kur?..
Trečiąją dieną – į pragarus...

II.

Trečiąją dieną kur kas sunkiau
Sekėsi tverti neatsimerkus –
Nepažvelgus dar kartą (begales kartų)
Į makabriškai išsikėtojusį
Uodo skeletą ant grindų –

Argi jis ką tik nepakeitė kojų padėties?..
Argi neištiesė slapčia
Nepatogiai užlūžusio sparno?..

Ne. Jis kentėjo. (Suvirpėdavo
tik iš įsiūčio, tik paklaustas, ar tiki
kūnų prisikėlimu)...
Aš – kentėjau dvigubai tiek.
Nebegalėdavau tverti
Į mano smegenis įsiėdusio vaizdo
(su siaubu jutau, kad jau visą
uodą turiu savyje –
su kiekviena ant jo padų
prikibusia dulke, punktyru žymėtomis
visomis įmanomomis
jo sparnų mostų
linijomis) –

Per naktis
Karščiuojančioj sąmonėj
Nešiodavau jį basas po kambarį,
Sūpuodamas it sergantį vaiką,
Ypač per pilnatį (ypač
per kaimynų balkoną
lengvai įsėlindavo
mėnesienos ordino broliai –
surišę prievarta
išnešdavo mane besispardantį
iš pridvisusios sąmonės
į šviežiai pervilktą jų tikrovę)...

III.

Drabsčiausi keiksmais, užkeikimais
Ir seilėmis,
Sumišusiomis su krauju, su beprotybe
Tai nieko neturi bendro –
Niekuomet uodo neerzindavau
Ir nemaitindavau –
Kraujas tiško netyčia,
Netyčia primindamas jam,
Kuo gyvas būdamas vertėsi –
Primindamas mirtį, dūlėjimą,
Teisę išnykti...

To negalėjau jam leisti –
Tos į mudviejų kambarį
Prasiskverbiančios abejonės, manau,
Ir nulaužė jam koją –

Per patį saulės tekėjimą –
Per patį sąnarį – kiaurai –
Per mano bemiegių
Žvilgsnių kordoną...

IV.

Ne varganų palaikų irimo bijojau,
Ne to sulėtinto
Atsiskyrusios kojos dun
Kstelėjimo į grindis – tiesiog apstulbau,
Supratęs, kad galiu justi
Recipiento skausmus, –
Surikęs –
Nesąmoningai stvėriaus už kojos,
Nesąmoningai masažavau ją,
Tryniau tarp pirštų,
Galiausiai sutrupinęs
Įkvėpiau į kairiąją šnervę –

Vis tiek neišvengiamai būtų tekę –
Vėliau ar anksčiau neišvengiamai
Nugramdyti uodą
Nuo savo spalvoto
Proto paviršiaus...

V.

Mano sutvertoji koja
Buvo gražesnė nei kitos –
Ji buvo sveika ir judri –
Tampydavo paskui save it vežėčias
Neklusnų, negyvą kūną –
Vos spėdavau iš paskos,
Vos spėdavau atsiprašinėti kaimynų
Už bildesį naktimis...

VI.

Anksčiau dar sunkiai sekėsi pilotuoti –
Vis klimpdavau, klupdavau
Ant netvirtos jo ragenų
Plutelės, nemokėjau ištraukti kojų,
Atplėšti minčių
Nuo švelnaus it „labanakt“
Pūkuoto straubliuko...

Vėliau – užtekėjus triumfo epochai –
Jau gebėdavau įsisavinti
Netgi po pusę jo kojos
Per dieną – juokiaus –
Paprasta aritmetika: du
Kart aštuoni, plius sparnai, plius
Kažkas spurdančio, taigi...

Po gero mėnesio uodas
Jau galėjo dūzgent
Aplink lempą,
Pats vartyti mano stebėjimų užrašus
(iš nevilties – į hebrajų, iš pasalų –
į kaklo arteriją)...

Vėliau ir pats susiprato,
Kuo reikia misti,
Vėliau ir pats sunkiai skirdavau jį
Iš kitų tokių pat
Ropinėjančių vaiskiomis
Dangaus nerviūromis...

VII.

Manot, Dievo bijojau
Ar griausmo, išspyrusio
Mano duris?
Manot, jeigu dabar – išsivesit,
Mano uodas nustos jus
Gėlęs sunkiai tveriamomis
Nemigos mėnesienomis?

Kaip jį nuvaikysit?
Jis gi lies mano sutvertomis kojomis
Jūsų akis iš vidaus,
Dūzgens virš ryškiausių košmarų...

Galim jau eiti – galiu net palikt
Atlapotas duris –
Yra jau kas lieka maitinti mane,
Šildyt ir saugot
Man guolio.

be metaforų

TUO METU, KAI RAŠIAU ŠITĄ EILĖRAŠTĮ,
ŽUVO MANO DRAUGAS MINDAUGAS ŠTARAS.
JO ATMINIMUI SKIRIU.

Nesakau, kad nenoriu mirties.
Antraip juk išeičiau iš proto, savęs
Klausinėdamas:

O kaip iš tikrųjų viskas ten surėdyta,
O iš kur nepaliaujamai plūsta į mus,
Plakas ir smelkias gyvybė, mintis, ilgesys...

Noriu delnais prisiliesti pačios versmės –
Paprastai, be metaforų, būti tiesiog
Vedamam Dievo už rankos
Prie pirmos tikrosios Komunijos...

Nesakau, kad nebijau mirties.
To svaigaus, kvapą gniaužiančio kritimo
Iš visų galimų kontekstų, to pirmojo
Žingsnio iš kūno, slenksčio šelmens,
Paties mirimo...

Neramu, kad skaudi skaistykla,
Kad bus velniškai gėda
Lengvapėdžių savo minučių,
Kad galiu imt bodėtis net rojum
Be žemiškos moterų meilės,
Nereliginio turinio knygų...

Labiausiai bijau –
Kad daugiau nebus leista čia grįžti.
Kur netobula mėnesiena žolėj, tolumoj
Šuns lojimas... Kur mano
Lėtėjantys žingsniai
Nuodėmingu ir dulkinu vieškeliu...

Todėl tik sakau, kad nenoriu
Atilsio amžino, Viešpatie,
Aš dar nepavargau –
Aš dar toliau galiu eiti...

ryšys su vadaviete

Esu velniškai geras
Tavo kareivis, Viešpatie –

Visa esybe mečiausi atakon –
Judėjau pirmyn, vis pirmyn
Kalendamas kalendoriaus lapeliais,
Išlaikydamas puolimo tempą,
Nei džiaugsme, nei skausme neužsimiršdamas,
Vis tiksliai į tašką, vis į strateginį tikslą:

Klausau, vade, tik leisk man veikti,
Klausau, pone, tik leisk pagaliau man kalbėti,
Pagaliau turėti ką pasakyti
Nuo Tavęs tikro –

Net nebūtinai guodžiančio,
Net nebūtinai korintiečiams
Ar efeziečiams – bent sau pačiam,
Bent kokią nedidelę miglotą pranašystę...

Pavyzdžiui: „Esi karstas,
Prikimštas klykiančių paukščių –
Pakelk dangtį, išlaisvink juos, tegu kalba“...

Atleisk – kalbu pilna burna,
Atleisk – kalbu brukdamas priešui
Durtuvą tarp šonkaulių –

Dabar ir visada –
Brukdamas priešui durtuvą tarp šonkaulių – tikėjau –
Jis – mano brolis,
Tikėjau jo sielos nemirtingumu,
Todėl žudžiau su šypsena,
Žudžiau juokaudamas, krykšdamas,
Rankų neišsikruvindamas –

Supratau – jos – ne mano,
Tas kūnas – ne aš – jis ilgainiui išsidavė
Sendamas, besimainydamas
Slapčia nuo manęs (nuo Tavęs?),
Vykdydamas dar kažkieno kito
Įsakymus...

Aš jau labiau esu Tu, negu jis –
Jam teliko
Šaltas pakantumas, jokių
Bendrų interesų, jokio atviravimo –
Tik tiek, kiek reikalauja statutas –

Neužmušu jo...

Netrukdau, kai jis miega ar valgo,
Atlaidžiai šypsau, kai jis kuičiasi, turškiasi, spiečiasi...

Kas gi man jo tamsybė? Kas man – jo nuopuoliai?
Moliuskams – moliuskų žaidimai,
Primityvūs moliuskų sapnai, gličios meilės,
Liežuvių šokiai, beviltiški
Kūnų susimazgymai dejonėse –

Mūšyje uniformų nieks netausoja –
Ją vėliau nusimesiu ir aš
Drauge su visais įdrėskimais širdies plote,
Riebiomis aistrų dėmėmis, siūlėse
Besigūžiančiais rajais
Kaltės vabalėliais...

Esu budrus, esu visiškai nuogas Tavo akivaizdoje –
Nuogas parengtas ginklas
Atlaužtu saugikliu –

Vis dar klausau, vade,
Vis klausau, pone,
Mano gelmėse sprogstančių pasaulių,
Sproginėjančių pumpurų,
Burbulų – ilgalaikio lietaus balose,
Atmesto ryšio pypsėjimo ragelyje,
Aparato tuksėjimo, palaikančio gyvybę
Velniškai geram Tavo kareiviui,
Vėjo klausau per naktis, Mozarto
Ir kitų Tavo ryšininkų,

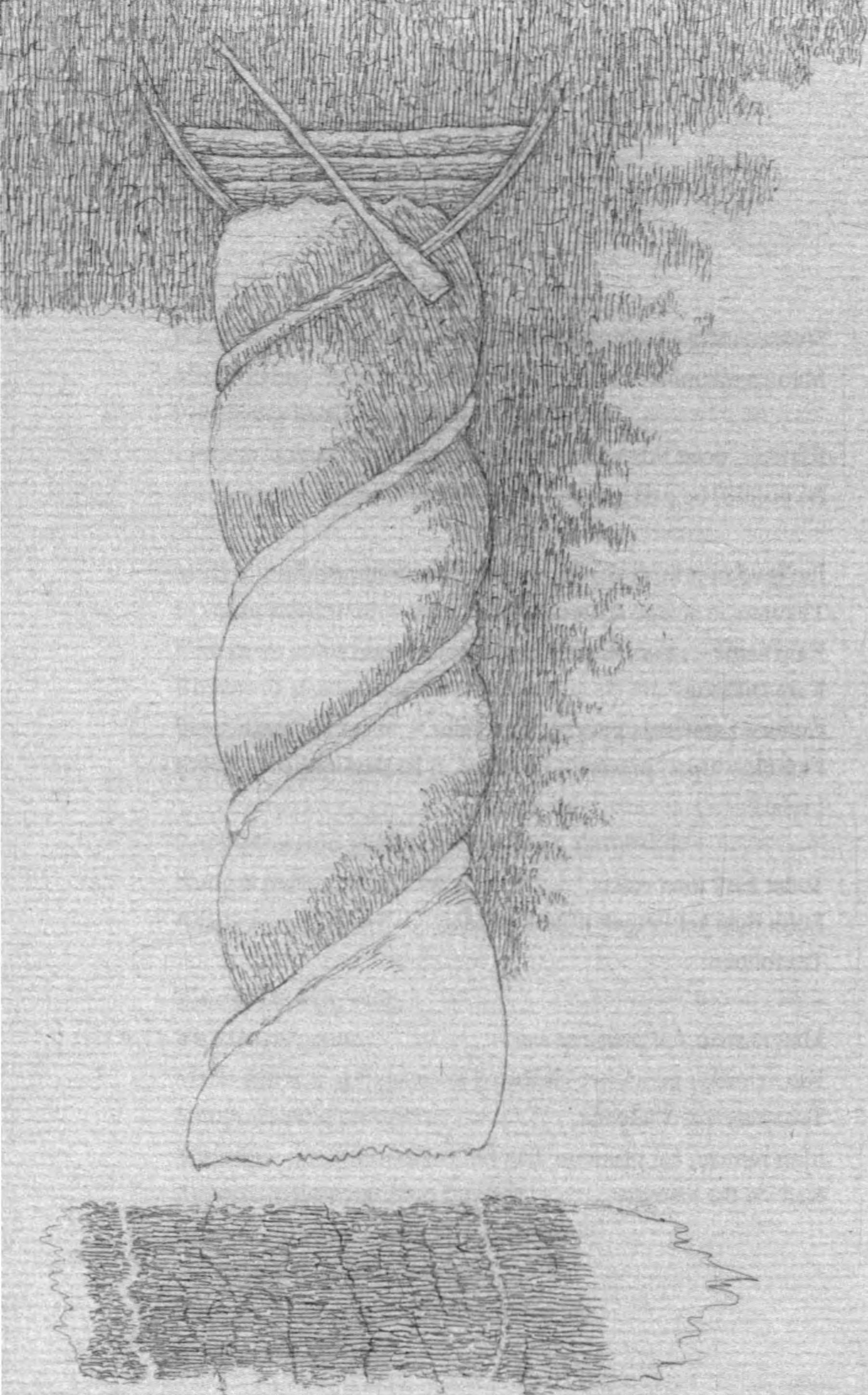
Stuksenančių Morzės laiškais
Man į smilkinius...

Klausau, pone, klausau –
Be poilsio, be pakeitimo –

Jau įgudau priimti chaotiškus pūgų pranešimus,
Tirpstančio sniego šnaresį, įsiklausyti, –
Kaip žemė – į duobkasio panages įsiklauso,
Kaip laikinoji
Kulka – į amžinąją gyvybę, kaip kalba –
Į kūdikio lūpas, prasmė – į žodžius, o žodžiai –
Į tylą...

Todėl leisk man veikti,
Leisk man kelti ragelį ir neskambant
Telefonui –

Man ramiau, kai primenu sau –
Esu velniškai geras, bet vis dar
Tavo kareivis, Viešpatie,
Man ramiau, kai primenu Tau,
Kad vis dar klausau...

Adventas

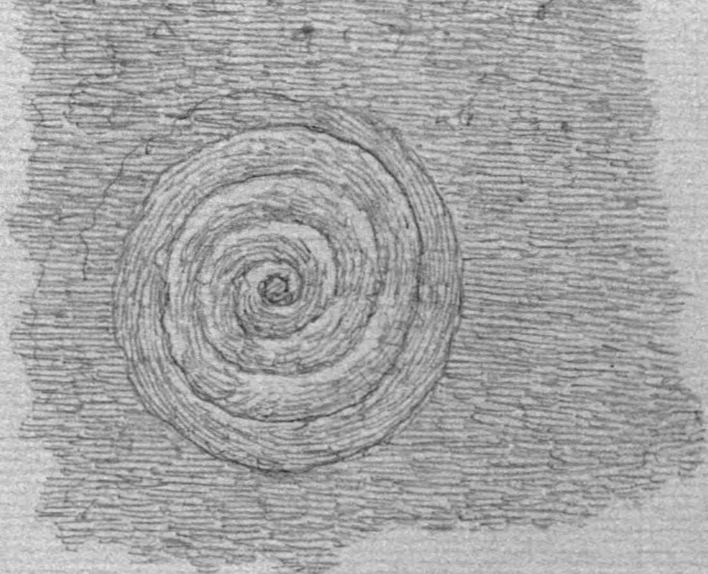
Nuo šiandien – jokių eilėraščių –
Jokių pasninkų, įžadų, meilės pažadų,
Pasaulio matavimų žingsniais –

Nuo šiandien – tik vėjas –
Seniausios kartos anestetikas –
Pučia ir pučia į viską, kas skauda –

Į mano akis,
Įskilusius blerbiančius langus,
Įskilusius blerbiančius vaikus,
Debesų išbrinkusius pumpurus,
Liepsnojantį spiegiantį klevą,
Prieš mano akis –

Tik rudenimis matomą Ožiaragio žvaigždyną,
Tik rudenimis matomą klevo žaizdyną,
Kurio nuo manęs nenupūs,
Tik mane – nuo šiandien.

Kalbėsimės pirštais.

turinys

Stankevičius, Rimvydas

St74

Ryšys su vadaviete: eilėraščiai / Rimvydas Stankevičius. – Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2012. – 104 p.: iliustr.

ISBN 978-9986-39-712-0

Šeštas žinomo poeto eilėraščių rinkinys. Šia knyga autorius užsklendžia vientisą kūrybos ciklą, pradėtą rinkiniu „Laužiu antspaudą“ (2008) ir pratęstą rinkiniu „Patys paprasčiausi burtažodžiai“ (2010). Žmogiškųjų įtampų būsenas, burtažodžio galių imperatyvus lydi poetiniai pranešimai iš vadavietės – niuansuota knygų ciklo visumos plėtotė.

UDK 821.172-1

RIMVYDAS STANKEVIČIUS

Ryšys su vadaviete / eilėraščiai

/ redaktorius Aidas Marčėnas

/ dailininkas Romas Orantas

/ korektorė Virginija Savickienė

/ maketavo Dalia Kavaliūnaitė

2012 03 21. 2,4 apsk. leidyb. l. 847-oji leidyklos knyga. Tiražas 800. Išleido Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, K. Sirvydo 6, LT-01101 Vilnius, www.rsleidykla.lt / info@rsleidykla.lt

Spausdino UAB „BALTO print“, Utenos 41a, LT-08217 Vilnius.

9 789986 397120

Iš redaktoriaus paraščių

Tai ne egocentrizmas, tai poetocentrizmas. Jei poetas R. S. įtikinamai pareikalautų, žmogus R. S. susinaikintų.

Ar yra galimybių žmogui išsigelbėti, įveikti pražūtingą poeto puikybę? Nusilenkiant kalbai? Pripažįstant jos, kaip Aukštesnės jėgos, viršenybę?

Pavojinga nuolat lindėti aname iliuzijų pasaulyje. Reikėtų kartais sugrįžti ir į šitą iliuzijų pasaulį. Grįžtama su pranešimu iš vadavietės. Parnešama, pranešama.

Pranašas yra aklas, pranašas yra kurčias; galų gale, pranašas yra – turėtų būti – nebylys.

Žmogus yra silpnas – tą puikiai žino stiprus poetas. Bet be žmogaus bei jo silpnybių, poete, nėra poeto bei jo stiprybių, žmogau.

„Laužiu antspaudą", „Patys paprasčiausi burtažodžiai", „Ryšys su vadaviete". Tautinė Dieviškoji komedija? Velniškoji tragedija? Nieko labai neįprasto, tiesiog dar viena bręstanti, besivystanti, pagreitį įgaunanti tikrą poeziją visada lydinti Žmogiškoji drama.

Aidas Marčėnas

